

Jiráček, Jiří

Aleš Brandner šedesátníkem

Opera Slavica. 2004, vol. 14, iss. 4, pp. 47-48

ISSN 1211-7676

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/117841>

Access Date: 21. 02. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

členem *Societas Linguistica Europea* a do roku 2000 též členem redakční rady berlínského časopisu *Russistik*; v uvedeném roce časopis přestal po úmrtí hlavní redaktorky a vydavatelky vycházet.

Po svém odchodu do důchodu zůstal jubilant nadále vědecky činný. Jeho pozornost byla nejprve upřena na rozdílnosti mluvnického rodu substantiv v ruštině a češtině (*K voprosu o raschoždenijach v oblasti grammatičeskoj kategorii roda u suščestvitelnych v ruskom i češskom jazykach*. SPFFBU A 39 /1991/, 31–40). Především se však zabýval problematikou akcentuace ruských substantiv (*K posunům v akcentuačním typu „cena“*. SPFFBU A 40 /1992/, 85–91; *K posunům v akcentuačním typu „zvezda“*. SPFFBU A 41 (1993), 109–117; *K voprosu sdvigov v akcentnom tipe „sleza“*. SPFFBU A 42 (1994), 99–106; *K voprosu sdvigov v akcentnom tipe „kost“*. SPFFBU A 43 (1995), 113–120). Plodně zasáhl také do oblasti syntaxe svými články o vztahu účelových vět a infinitivu v některých evropských jazycích (*K typologickým shodám a rozdílům ve struktuře účelových vět některých evropských jazyků*. ČMF 74 (1992), 25–28; *K otázce užití infinitivu ve vedlejších větách účelových v současných slovanských jazycích*. Sl 62 (1993), 483–488). Neopustil však ani oblast slovní zásoby, již věnoval pozornost po celou dobu své aktivní služby; v popředí jeho zájmu je studium vlivu angličtiny na ruštinu v porovnávané situaci v češtině, eventuálně v dalších slovanských jazycích (*Některé rusko-anglické typologické shody v gramatickém systému na rozdíl od češtiny /s přihlédnutím k dalším slovanským jazykům/*. Opera Slavica 1 (1991), 2, 18–23; *Některé rusko-anglické paralely v protikladu k češtině*. In: Příspěvky k aktuálním otázkám jazykovědné rusistiky. MU, Brno 1999, 8–13; *Rusko-anglické analogie v akcentuaci na rozdíl od češtiny*. SPFFBU A 51 (2003), 25–32). Oblasti pravopisu je věnována stať *K otázce vývoje pravopisu substantiv na -izm v ruštině a -ismus // -izmus v češtině* (Opera Slavica 5 /1995/, 2, 44–47). Vedle uvedených příspěvků napsal ve svém penzijním období do odborných periodik i několik recenzí, zpráv a medailonů.

Trvalými jubilantovými vlastnostmi vždy byly vitalita, pracovitost, svědomitost, usilovné rozvíjení publikační činnosti, snaha o kvalitní odbornou přípravu vědeckého dorostu a zaujetí pro výuku. Věříme, že výčtem výše uvedených položek jeho aktivita zdaleka neskončila.

Do dalších let upřímně přejeme jubilantovi pevné zdraví, další úspěchy v badatelské činnosti a pohodu v osobním životě.

Aleš Brandner

Aleš Brandner šedesátníkem

Je to přímo k nevíře: už šedesátí let se 31. 12. 2004 dožívá Aleš Brandner, docent ruského jazyka na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity. Narodil se v Brně, kde také maturoval a poté v letech 1963–1968 studoval na brněnské filozofické fakultě obory ruštiny a češtiny. Po absolvování vysoké školy působil jubilant jako učitel ZDŠ v Brně do r. 1972, kdy byl přijat na brněnskou filozofickou fakultu a stal se členem její katedry rusistiky. V r. 1972 získal titul PhDr. a v r. 1984 dosáhl vědecké hodnosti kandidáta filologických věd (dis. *Plynné hlásky r, l v ruštině se zřetelem k češtině*).

V r. 1988 byl jmenován docentem. Od r. 1981 zastával funkci tajemníka a od r. 1990 vedoucího katedry ruského jazyka až do založení Ústavu slavistiky FF MU.

Jubilant bádá především v oblasti historické mluvnice, viz např. jeho články *Historické aspekty v paradigmaticke slovesa současné ruštiny* I., II. (RJ 39, 1988/89, s. 393-399 a 445-451), *Начальные а-, я-, о-, е-, и-, у-, ю- в современном русском и чешском языках (исторический комментарий)* (SP FFBU A 41, 1993, s. 119-128), *Исторические аспекты современных русских деепричастий* (Opera Slavica XII/2002, 2, s. 33-41). V raném údobí své badatelské činnosti pokračoval v tématu své kandidátské disertace a zkoumal vývoj konsonantických spojení s likvidami v ruštině a češtině, viz např. jeho stati *Ruské responze českých slabikotvorných konsonantů r, l* (SP FFBU A 33, 1985, s. 21-29) a *Historická slabičnost plyných konsonantů a její odraz v současné ruštině* (ČsRus 32/1987, č. 1, s. 23-31). V poslední době zaměřil náš oslavenec své zkoumání i na oblast současného jazyka, viz články *Aktuální posuny v morfologickém systému ruského slovesa* (sb. Příspěvky k aktuálním otázkám jazykovědné rusistiky, Brno 1999, s. 14-18), *К некоторым сдвигам на морфологическом уровне современного русского языка* (sb. Русское слово в мировой культуре. Русский текст и русский дискурс сегодня. Санкт-Петербург, «Политехника», 2003, s. 247-255), *К одному случаду vývoje náslovného seskupení konsonantů v ruštině a češtině* (sb. Jazykovědná rusistika na počátku nového tisíciletí, Brno 2002, s. 63-70). Náš jubilar zasáhl i do lexikografie, srov. jeho *Česko-ruský slovník pro archeology* (Brno 1990) a rovněž *Rusko-český slovník pro archeology* (Brno 1994).

Brandnerova dosavadní publikační činnost čítá již kolem tří set položek (z nich 69 článků), nicméně celá naše rusistická obec očekává shrnující monografické dílo, které již jubilar dluží už dlouhou řadu let.

Jako rusista se zájmem o jazykovou problematiku zbývajících východoslovanských jazyků se A. Brandner aktivně zúčastnil tří slavistických sjezdů (1993 v Bratislavě, 1998 v Krakově a 2003 zasláním příspěvku v Lublani). Vystupoval také na různých konferencích a seminářích, a to nejen v tuzemsku, ale i v zahraničí (Vídeň, Vratislav, Magdeburk, Minsk a jinde).

Od počátku svého působení na fakultě se doc. Brandner pečlivě věnuje pedagogické činnosti. V současné době přednáší ruskou morfologii a vede příslušné semináře; historickou mluvnici ruštiny přednáší jak na Filozofické fakultě, tak i na Pedagogické fakultě MU.

Připomeňme ještě jubilarovu činnost redakční a práci v odborných komisích. Řadu let je členem redakční rady jazykovědné řady našeho časopisu a několik let redakční rady časopisu *Rossica*. Na FF MU (a též na FF UP v Olomouci) je členem oborové rady pro doktorské studium v oboru ruský jazyk. Bývá také oponentem disertačních prací. Po několik funkčních období předsedá výboru brněnské odbočky Jazykovědného sdružení ČR.

Milému a vždy taktnímu kolegovi přejeme do mnoha dalších let pevné zdraví, pracovní i osobní pohodu a nové úspěchy v jeho pedagogické i badatelské činnosti.

Jiří Jiráček